

149. Perjantaina 15 päivänä joulukuuta 1989

kello 18

Päiväjärjestys

Puhetta johtaa puhemies Sorsa.

Ilmoituksia

Siv.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Toinen käsittely:

1) Ehdotus laiksi eräiden luovutusvoittojen verotuksen väliaikaisesta huo-
jentamisesta 4819

Hallituksen esitys n:o 241
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o
96

Suuren valiokunnan mietintö n:o 244

Kolmas käsittely:

2) Ehdotukset perhe-eläkejärjestel-
män kokonaisuudistusta koskeviksi
laeiksi 4820

Hallituksen esitys n:o 173
Lakialoite n:o 22/1988 vp.
Toivomusaloitteet n:ot 933, 957 ja
1055/1987 vp. sekä 683/1988 vp.

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 36
Suuren valiokunnan mietintö n:o 224

Pöydällepanoa varten esi-
tellään:

3) Talousvaliokunnan mietintö n:o
16 hallituksen esityksestä laiksi eläinten
lääkitsemisestä (HE n:o 141) 4822

4) Puolustusasiainvaliokunnan mie-
tintö n:o 5 hallituksen esityksestä laiksi
puolustustarvikkeiden maastaviennistä
ja kauttakuljetuksesta (HE n:o 197)

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotus laiksi eräiden luovutusvoittojen verotuksen väliaikaisesta huojentamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 241

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 96

Suuren valiokunnan mietintö n:o 244

Puhemies: Käsittelyn pohjana on suu-
ren valiokunnan mietintö n:o 244. Ensin
sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen
ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen
käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. E. A h o : Herra puhemies! Viitaten
siihen keskusteluun ja niihin puheenvuoroi-
hin, joita käytimme lain ensimmäisen käsit-
telyn yhteydessä, ehdotan, että käsittelyn
pohjaksi otettaisiin valtiovarainvaliokunnan
mietintöön liitettyyn I vastalauseeseen sisäl-
tyvä lakiehdotus, mikä tarkoittaa sitä, että
huojennus olisi voimassa koko vuoden 1990
ajan ja että myyntivoitto olisi 50 prosentin
sijasta kokonaisuudessaan verovapaa.

Ed. Renko: Arvoisa puhemies! Kanna-
tan ed. Esko Ahon tekemää ehdotusta.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Yleiskeskustelussa on ed. E. Aho ed. Rengon kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin I vastalauseen mukainen lakiehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy suuren valiokunnan mietinnön, äänestää ”jaa”; jos ”ei” voittaa, on ed. E. Ahon ehdotus hyväksytty.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 114 jaa- ja 19 ei-ääntä; poissa 66. (Koneään. 22)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt suuren valiokunnan mietinnön.

Eduskunta ryhtyy lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1 § hyväksytään keskustelutta.

2 §.

Keskustelu:

Ed. Seppänen: Herra puhemies! Ehdotan, että pykälä saisi sen sanamuodon, joka on II vastalauseessa.

Ed. P. L e p p ä n e n : Herra puhemies! Kannatan ed. Seppäsen ehdotusta.

Ed. Moilanen: Herra puhemies! Ehdotan, että pykälä saisi seuraavan sanamuodon: ”Veronalaista tuloa ei ole kunnalle luovutetun kiinteän omaisuuden luovutuksesta saatu verovuonna sovellettavan tulo- ja varallisuusverolain säännösten mukaan laskettu satunnainen myyntivoitto tai omaisuuden luovutusvoitto.” — Tämä merkitsisi, että koko myyntivoitto olisi pysyvästi verovapaa.

Ed. Almgren: Herra puhemies! Kannatan ed. Moilasan tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Seppänen ed. P. Leppäsen kannattamana ehdottanut, että pykälä saisi II vastalauseen mukaisen sanamuodon.

Ed. Moilanen ed. Almgrenin kannattamana on ehdottanut, että pykälä saisi hänen edellä esittämänsä sanamuodon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Puhemies: Kun ehdotukset ovat vastakkaisia, on ensin äänestettävä niiden välillä ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Menettelytapa hyväksytään.

Äänestykset ja päätös:

1) Äänestys ed. Seppäsen ja ed. Moilasan ehdotusten välillä.

Ed. Seppäsen ehdotus ”jaa”, ed. Moilasan ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 88 jaa- ja 30 ei-ääntä, 14 tyhjää; poissa 67. (Koneään. 23)

Eduskunta on tässä äänestyksessä hyväksynyt ed. Seppäsen ehdotuksen.

2) Äänestys ed. Seppäsen ehdotuksesta mietintöä vastaan.

Mietintö ”jaa”, ed. Seppäsen ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 120 jaa- ja 13 ei-ääntä; poissa 66. (Koneään. 24)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

3 ja 4 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Ehdotukset perhe-eläkejärjestelmän kokonaisuudistusta koskeviksi laeiksi

Kolmas käsittely, ainoa käsittely
Hallituksen esitys n:o 173

Lakialoite n:o 22/1988 vp.
 Toivomusaloitteet n:ot 933, 957 ja 1055/1987
 vp. sekä 683/1988 vp.
 Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 36
 Suuren valiokunnan mietintö n:o 224

Puhemies: Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan, sen jälkeen päätetään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksista. Toisessa käsittelyssä päätetyt, hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä. Lopuksi päätetään ainoassa käsittelyssä toivomusaloitteista.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelu:

Ed. Stenius-Kaukonen: Herra puhemies! Perhe-eläkelakiuudistus on varsin mitava, ja siihen nähden tätä on käsitelty aivan liian hätäisesti sosiaalivaliokunnassa.

Valtion eläkelain muutos merkitsee käytännössä valtaosin heikennyksiä, koska valtion virkamiehillä, myös miespuolisilla, on tähänkin saakka ollut oikeus leskeneläkkeeseen. Eläkesovituksen käyttöönotto merkitsee siis pääsääntöisesti heikennystä nykyiseen tilanteeseen.

Sen vuoksi, herra puhemies, ehdotankin, että neljäs lakiehdotus hylättäisiin.

Sosiaalivaliokunta on tehnyt tähän parannuksia mm. puoliorvon eläkettä saavien osalta. Hallituksen aikomushan oli se, että vasta ensi vuoden heinäkuun 1 päivän jälkeen toisen vanhempansa menettävät olisivat saaneet korotuksen puoliorvon eläkkeeseen. Sosiaalivaliokunta on muuttanut tämän niin, että kaikki saavat korotuksen.

Hallitus aikoo laittaa verolle puoliorvon eläkkeet, jotka nyt ovat olleet verovapaita, ja myös muut tällä hetkellä verovapaaet perhe-eläkelain mukaiset etuudet on tarkoitus saattaa verolle. Emme hyväksy tätä ja sen vuoksi ehdotan, että eduskunta hyväksyisi seuraavan lausuman:

”Eduskunta edellyttää, että hallitus ei anna esitystä yleisen perhe-eläkelain mukaisen nykyisin verottomien etuuksien saattamisesta veronalaisiksi.”

Ed. Väistö: Herra puhemies! Kannatan ed. Stenius-Kaukosen ehdottamaa lausumaa.

Totean, että kolmannessa käsittelyssä oleva perhe-eläkejärjestelmän kokonaisuudistus pitää sisällään myönteistä, mutta se voi tuoda myös ongelmia ja kohtuuttomia väliinputoamisia.

Lakiesityksen perusteellista käsittelyä sosiaalivaliokunnassa häiritsi kohtuuton kiire, koska hallitus esitti uudistusta budjettilakina. Keskustan valiokuntaryhmä on pääosin hyväksynyt ehdotuksen. Haluamme kuitenkin korostaa perustoimeentulojärjestelmän aikaansaamista kattavana järjestelmänä. Myös sosiaalivaliokunta kiirehti erityisesti opintotuen kehittämistä.

Arvoisa puhemies! Ehdotan perusteluissa lausuttavaksi seuraavaa:

1) ”Hyväksyessään lakiehdotukset perhe-eläkejärjestelmän uudistamiseksi eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle lakiesityksen kansaneläkkeeseen suoritettavasta lapsenhoitolisästä niille kotona alle kolmivuotiaista lastaan hoitaville vanhemmille, jotka hoitavat lastaan äitiys-, isyyss- tai vanhempainrahan taikka kotihoiton tuen turvin ja joille ei kysymyksessä olevalta ajalta kerry eläketurvaa työ- tai virkaeläkelainsäädännön perusteella.”

2) ”Hyväksyessään lakiehdotukset eduskunta toteaa, että suunniteltu eläkesovitusjärjestelmä leikkaa lapsettomien leskien eläkeitä jo varsin pienissä tuloluokissa, ja edellyttää, että hallitus seuraa huolellisesti muutoksen vaikutusta leskien taloudelliseen asemaan ja ryhtyy kiireellisesti toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi.”

Ed. P. Leppänen: Herra puhemies! Kannatan ed. Väistön lausumaehdotuksia ja myös ed. Stenius-Kaukosen tekemää hylkäysehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Asian käsittely keskeytetään.

Pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi tiistain täysistuntoon

**3) Talousvaliokunnan mietintö n:o 16 (HE
n:o 141)**

Puhemies: Eduskunnan seuraava täys-
istunto on ensi maanantaina kello 12.

**4) Puolustusasiainvaliokunnan mietintö n:o 5
(HE n:o 197)**

Täysistunto lopetetaan kello 18.19.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

M. V. Mandelin
